

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationum// Roberti Bel-/Iarmini Politiani,// Societatis
Iesv// De Controversiis// Christianae Fidei, Adver-/sus
huius temporis Haereticos,// Tomus ...**

De Sacramento Evcharistiæ - Sex Libris Explicata

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1589]

VD16 B 1603

XI. In Missa verum sacrificium offeri, probatur ex primo testimonio
Scripturæ, & ex sacerdotio Melchisedech.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54113](https://nbn-resolving.de/urn:nbn:de:hbz:466:1-54113)

vestium, quæ postea accessit ad simplicem Christi institutionem, esse ipsos neruos, & substantiam Missæ Pontificiæ: cùm tamen nullus Catholicorum id vñquam scripserit; omnes enim summo consensu docent, ista omnia quæ accesserunt ad Christi institutionem, esse accidentaria ornamenta. Quod autem ille obiicit ex libro Eckij, iam supra in 1. capite refutatum est.

CAPVT SEXTVM.

In Missa verum sacrificium offerri, probatur
primo testimonio Scripturæ, & ex sacerdotio
Melchisedech.

NVNC tandem ad argumenta pro veritate venientium est. Ac PRIMVM adferemus testimonia Scripturarum. TVM veterum Patrum. POSTREM rationes. Ac ex diuinis literis PRIMVM locum obtinebunt, figuræ Testamenti veteris. SECUNDVM, vaticinia Prophetarum. TERTIVM, testimonia ex Euangeli. QVARTVM, ex Actis Apostolorum. QVINTVM, ex epistolis B. Pauli.

PRIMVM igitur testimonium Scripturæ sit illud Gen. 14. Melchisedech Rex Salem protulit panem, & vinum: erat enim sacerdos Dei altissimi. Hunc locum ad Christum ita referunt David Psalm. 109. & Paulus Hebr. 7. vt non dicant Melchisedechum figuram tantum Christi gessisse, quod etiam de Aarone dici potuisset, sed Christum sacerdotem fuisse secundum ordinem Melchisedech, & non secundum ordinem Aarones, vt aperte scribit Paulus.

Porrò differentiæ duæ sunt inter duo illa sacerdotia, ex quibus duo argumenta peti possunt. PRIMA & potissima differentia posita est in externa specie sacrificij. Nam etiamsi omnia sacrificia veterum conueniebant in re significata, cùm eundem Christum crucifixum significarent: tamen in signis diuersa erant. Sacrificia enim Aaronica cruenta erant, & sub specie animantium occisorum, Christi mortem repræsentabant: Melchisedechi sacrificium incruentum fuit, & sub specie panis, & vini eiusdem Christi corpus, & sanguinem figurauit. Quare si Christus sacerdos est secundum ordinem Mel-

Q q q 3 chise-

chisedech, & non Aaronis, sacrificium instituere debuit in-
cruentum, & sub specie panis, & vini, ut Ecclesia Catholicar.
Etè canit in vesperis festi corporis Dñi: *Sacerdos in aeternum
Christus Dominus secundum ordinem Melchisedech panem &
vinum obtulit.* Quod si ex vi sacerdotij secundum ordinem
Melchisedech nō certò colligeretur, ut certò colligitur, Christus
sacrificare debuisse hostiam in specie panis, & vini; idu-
men colligeretur ex vi typi, & figura. Fuit enim Melchisedech
in illa cæremonia panis & vini, figura manifestissima, co-
sensu Patrum, quem paulò pòst adferemus, Christi Sacramen-
tum Eucharistiae instituentis in pane & vino. Sed Melchise-
dech panem, & vinum obtulit, ut sacerdos Dei altissimi, &
proinde verè sacrificauit; igitur & Christus in institutione
Eucharistiae, ut sacerdos egit, & verè sacrificauit, alioqui non
exactè figuram illam impleuisset.

Est etiam ALIA differentia inter sacerdotium Melchise-
dechi, & Aaronis; quod illud fuit vnius tantum hominis, q.
nec successit alteri, & cui non successit alter; istud autem fu-
multorum, qui per mortem sibi inuicem succedebant. Quan-
differentiam Apostolus persequitur Hebræ. 7. vbi dicit Mel-
chisedechum fuisse sine patre, sine matre, sine genealogia,
neque initium dierum, neque finem vitæ habentem: & illa
omnia ad Christum applicans dicit eum esse sacerdotem in
æternum, qui nimirum nulli successor erit, & cui nullus debe-
succedere, cùm semper iuuat, & cùm iurauerit Deus, sacer-
dotium ipsius non esse mutandum, aut transferendum in a-
liud, ut sacerdotio Lemitico contigit. Id enim Paulus probat
ex illis verbis Psalm. 109. *Iurauit Dominus, & non paniter eum, tu es sacerdos in æternum, &c.* Quod si sacerdotium
Christi durat usque ad mundi consummationem (id enim
Scriptura æternum vocat) certè, & sacrificij titus durare de-
bet; nisi forte ociosum habet Christus sacerdotium. At sacri-
ficium crucis semel tantum peractum est, nec repeti amplius
potest, cùm Christus mori iam nequeat: ergo aliud sacrificium
esse oportet, quod iugiter offeratur; nec enim sacerdos di-
potest, qui nullum habet sacrificium quod offerat. Admitte-
re igitur necesse est in Ecclesia veram sacrificandi actionem,
quæ Christo summo sacerdoti per ministros suos tribuat, &
qualis certè actio nulla erit, si Missæ sacrificium auferatur in
medio.

Præterea

Præterea ante Christi incarnationem, quia Christus re ipsa nondum erat sacerdos (sacerdotium enim Christo conuenit, ut minore est Patre, & proinde ut homo est, non ut Deus est, ut Augustinus etiam notat, in Psalm. 109. in illud: *Tu es sacerdos in aeternum*) non poterat per se sacrificium offerre: tamen ut etiam eo tempore sacerdos dici posset, & esset, ipse unus ab initio mundi, usque ad finem summus Sacerdos; eo modo quo poterat, sacrificium offerebat, nimirum per typos, & figuram. Ut enim omnia sacrificia vetera figurae erant sacrificij crucis, & in omnibus illis victimis ipse immaculatus agnus typè mactabatur; unde in Apocalypsi cap. 13. dicitur agnus occisus ab origine mundi: sic omnes illi sacerdotes, typi quidam Christi erant, & in omnibus sacrificantibus ipse sacrificabat. Quod si propter sacerdotij aeternitatem, Christus etiam ante Incarnationem eo modo, quo poterat, sacerdotio fungebatur, quantum magis post Incarnationem, quando re ipsa a Patre sacerdos appellatus est, & sacerdos sine successore, non debet usque ad mundi consummationem ab officio sacrificandi cessare? quorsum enim sacerdotium illius manet, si nunquam deinceps sacrificare debet?

Ad hæc argumenta aduersarij respondere conantur. Si quidem Calvinus lib. 4. Institut. cap. 18. §. 2. & Kemnitius in 2. parte Examinis, pagina 740. & 747. & alij in expositione, quam vocant Ecclesiasticam, in Genesim, & Petrus Martyr in caput 5. 1. ad Corinthios, admittunt Melchisedech sacerdotem fuisse, & CHRISTI typum gessisse; sed negant panem, & vinum ab eo in sacrificium Deo fuisse oblata. Et inde colligunt, sacerdotium CHRISTI non consistere in oblatione panis, & vini, & tamen esse secundum ordinem Melchisedech: aeternitatem quoque eiusdem sacerdotij CHRISTI, non in eo positam esse quod usque ad mundi consummationem in Ecclesia sacrificium in specie panis, & vini Domino offeratur.

Quam solutionem ut accuratè refellamus, nos PRIMO ex-pendemus textum Geneseos. SECUNDO adducemus con-sensum Patrum, qui disertè scribunt Melchisedech obtulisse Deo, panem, & vinum; & in eo ponunt aeternitatem sacerdotij Christi, & similitudinem ad sacerdotium Melchisedech, quod in Ecclesia sacrificium offeratur in specie panis, & vini. TERTIO refellemus quæ ipsi contrà obiiciunt.

Q 94

Quod

Quod ad PRIMVM attinet, hæc sunt verba Scripturæ editione vulgata: *At vero Melchisedech Rex Salem proferens panem, & vinum (erat enim sacerdos Dei altissimi) benedix ei,* &c. Gen. 14. Hic PRIMVM queritur Kemnitius in vulgatione legi: *Melchisedech obtulit panem, & vinum, & ad editionem Hebream, Chaldaeam, & Græcam non haberens* *rum sacrificiorum, obtulit, sed verbum quod simpliciter significat educere, vel deponere, nimirū, protulit, quomodo etiam legisse Cyprianum.* At nos verius querimur de Kemnitio, quod tam apertè de nostra editione mentiatur. Nec enim in villa editione Latina legi vñquam, obtulit, sed cõfater video omnes habere proferens. Quod tamen verbum licet ex se nihil aliud significet, nisi proferre, seu adducere, tamen pro loci exigentia sâpe usurpatur pro adductione hostia ad immolationem, ut Iud. 6. vbi bis habetur idem verbum *N^{on}*, quod hoc loco in Genesi cernimus, & apertè significat adductionem hostiæ. Quod idem videmus in verbo *N^{on}* quod propriè adducere significat, & tamen passim in Scripturâ stringitur ad sacrificium, ut idem sit quod offerre, ut pater Genes 4. vbi describitur sacrificium Cain, & Abel.

Sequitur in sententia citata: *Panem, & vinum.* Hic Calvinus, & Kemnitius contendunt, panem, & vinum proferuisse in refectionem Abrahæ, & sociorum eius, qui famiglie reuertebantur ex prælio. At nos non negamus data illa cibum Abrahæ, & sociis, sed dicimus prius fuisse Deo oblatæ, & consecrata, & tum data hominibus, ut de sacrificio participant. Nam IN PRIMIS nulla erat causa cur corporalæ refectionem præberet Melchisedech Abrahæ. Nam ut Scriptura ibidem habet, rediit Abraham ex prælio cum ingenti præza, in qua etiam erant ea, quæ ad cibum pertinent, ut illic dicimus immò in fine capitilis additur; milites Abrahæ cibum sumptuose, antequam eis occurret Melchisedech. Quid igitur operatur erat pane, & vino iis, qui spoliis abundantant, & paulò ante comedenter, & biberant? PRAETEREA cùm Scriptura non in locis describat nobis sacerdotium Melchisedech, ut diffinietum ab Aaronico, & ut simillimum sacerdotio Christi, debuit profectò alicubi tradere quale fuerit sacrificium Melchisedech. Siquidem ad sacrificiū ordinatur sacerdotium, & sacrificio ignorato necesse est etiam sacerdotium ignoratum. Nusquam

Nusquam autem sit mentio sacrificij, quod obtulerit Melchisedech, nisi hoc loco: oportet igitur per panem, & vinum, non prophanos cibos, sed sanctificatos, & Deo prius oblatos intelligere. *D E N I Q U E* id probatur efficacissimè ex verbis sequentibus, subiungit enim Scriptura: *Erat enim sacerdos Dei altissimi*. Quæ ratio ab ipso Spiritu sancto reddita, cur Melchisedech panem, & vinum protulerit, omnino cogit, ut intelligamus panem, & vinum prolatæ fuisse ad sacrificium.

S E N D occurrit Kemnitius, & rursus editionem Latinam accusat, quod posuerit particulam caussalem pro coniunctiuæ, non enim in Hebræo est *בְּכֹעַל* caussalis, sed *וְכֹעַל* coniunctiuæ. Quare sic ipse vertit, Caluinum sequutus: *Erat autem sacerdos Dei altissimi, et benedixit ei, etc.* Et sic distinguit actiones ipsius Melchisedech Regis, & sacerdotis, ut adductio panis & vini ad munificentiam Regis pertineat, benedictio autem ad sacerdotium. A t frustra Kemnitius vulgatam editionem lacebat. Licet enim ad verbum non sit in Hebræo: *Erat enim sacerdos, sed; Et erat sacerdos: tamen illa particula coniunctiuæ apud Hebræos frequetissimè locum obtinet caussalis, & verti debet per, enim, si sententia eleganter Latina phrasè exprimenda sit, quod S. Hieronymus facere solet. Exempla sunt ad manus, Genes. 20. En morieris propter mulierem, quam tulisti, habet enim virum. In Hebreo erat בְּכֹעַל בָּנָה. Et ipsa habet virum. Genes. 30. Experimento didici, quia benedixerit mihi Dominus. In Hebreo est copulatiua: Experimento didici, et benedixit mihi Dominus. Isa. 64. Tu iratus es, et peccauimus; id est, Tu iratus es, quia peccauimus; ubi apertissimè potitur בְּ כִּי copulatiua pro caussali.*

D E I N D E perturbant aduersarij totam distinctionem orationis, ut ad suam sententiam verba Scripturæ accommodent; quod si liceret, possemus totam Scripturam perperam interpretari. *N A M* in Hebræo codice, post illa verba: *Et erat sacerdos Dei altissimi*, inuenitur accentus, quem Hebræi vocant soph pasuch, qui indicat ibi terminari periodum. Quare non potest illud: *Et erat sacerdos, coniungi cum sequentibus, et benedixit*, sed debet superioribus illis annecti: *Protulit panem, et vinum.* Eandem quoque distinctionem inuenimus in Chaldæo, & Græco, & Latino textu. Posita autem hac verâ, & communi interpretatione, & distinctione orationis:

QQ 5

etiamsi

etiam si nulla adesset cauſalis particula, per se clamaret oſtio, panem & vinum prolata fuſſe ad ſacrificium. Quoſum enim cum illis verbis: *Protulit panem, & vinum, coniungentur illa: Et erat sacerdos Dei, niſi ut intelligeremus panem, & vinum à Melchizedech ſacerdote prolatū, ut offerretur Deo?*

PRAETEREA non reſtē aduersarij dicunt, Melchizedech ut ſacerdote, benedixiſle Abraham, & proinde male ita inter pretantur Scripturā, cūm ſic reddūt: *Erat ſacerdos, & benedixit ei, vel (ut habet Caluinus) Cūm ſacerdos eſſet Dei, benedixit Abraham.* NAM etiam Abraham ſacerdos erat, ut patet ex plurimis ſacrificiis, quæ obtulit: non igitur Melchizedech viācerdos, vel quia ſacerdos erat, benedixit Abraham, ſed quia maior ſacerdos, vel quia abſolutē maior erat, cūm & Rex, & ſacerdos eſſet. Non enim eſt ſoliſ ſacerdotiſ benedicere, ſed omnis maioriſ. Nam Salomon Rex, qui ſacerdoſ non era, benedicit populo 3. Reg. 8. & idem fecit David 2. Reg. 6. & atea idem fecerat Iosue cap. 8. & 22. cūm neciſle ſacerdoſ eſſet, ſed princeps politicus. Et Jacob Gen. 48. precatur Angelum, & benedicit filiis Ioseph. Quare B. Paulus Hebr. 6. ex eo, quod Melchizedech benedixit Abraham, non colligit, ut ſecundum Caluiniū, & Kemnitium debuiſſet, Melchizedech ſacerdote fuſſe, ſed Abraham o maiorem fuſſe: minor enim, viſe ibidem dicit, ſine controverſia à maiore benedicitur.

ACCEDAT nunc, ut ad SECUNDUM veniamus, conſenſu veterum Patrum, qui certè vel ſolus ſufficere deberet, ut conſunderet nouorum iſtorum interpretum temeritatē. AC PRIMUM tota Ecclesia in Canone Missæ id testatur, cūm auct. *Supra qua proprieſio, ac ſereno cultu reſpicere dignerū, & accepta habere, ſicut accepta habere dignatus eſt munera pueris in ſte Abeli, & ſacrificiū Patriarche nostri Abraham, & quod tribi obtulit ſummuſ ſacerdos tuuſ Melchizedech ſanctum ſacrificium, immaculatam hoſtiam.* Cuius partis Canonis meminit expreſſe Ambroſius libro 4. de Sacramentis, cap. 6. ex quo perſpicuum eſt, eſſe antiquiſſimam, & publicam totius Ecclesiæ iſtam ſententiam.

Sed PRAETEREA adducemus testimonia ſingulorū Patrum Gr̄corū, & Latinorū ordine temporis. CLEMENS ALEXANDRINVS lib. 4. Stromatum, non procul à fine. Melchizedech, inquit, *Rex Salem ſacerdos Dei altissimi, qui viuens & panem ſanctificatum dediſt nutrimentum in typum Enthu-*

rissia. OBSERVA hoc loco, panem nō prophanum in refectio-
nem ventris, vt aduersarij volunt, sed sanctificatum datū esse
à Melchisedech. AD HAE c vides panem, & vinum dari a Mel-
chisedech, vt sacerdote Dei altissimi, proinde oblatum antea
fuisse Deo, & eo modo sanctificatum. D E N I Q U E panem, &
vinum sacerdotis Melchisedech typum esse Eucharistiae: ex
quo sequitur, sacerdotium Christi idē vocari secundum or-
dinem Melchisedech, quia in specie panis, & vini consistit.

S.CYPRIANVS lib.2. epist.3. ad Cæciliūm, postquam illa
verba Psalmi citauerat: *Tu es sacerdos in aeternū secundūm
ordīnēm Melchisedech.* Ita subiungit: *Qui ordo & tūq; h̄c est de
sacrificio illo Veniens, & inde descendens, quod Melchisedech
sacerdos Dei summis fuit, quod panem, & vinum obtulit, quod
Abrahā benedixit. Nam quis magis sacerdos Dei summis, quā
Dominus noster IESVS CHRISTVS? qui sacrificium Deo Patri
obtulit, & obtulit hoc idem quod Melchisedech obtulerat, id est,
panem & vinum, suum scilicet corpus, & sanguinem?* Hic per-
spicere vides, Melchisedech obtulisse Deo panem, & vinum in
sacrificium, & propter huius sacrificij imitationem, sacerdotiū
Christi, & Christianorum, votari secundum ordinem
Melchisedech. Idem Cyprianus, vel quicunque fuit auctor, in
serm. de cœna Domini, non procul ab initio: *Significata, in-
quit, olim à tempore Melchisedech prodeunt Sacra menta, &
filii Abrahā facientibus opera eius, summus Sacerdos panem
profert, & vinum; Hoc est, inquit, corpus meum.* Et infra idem
auctor aeternitatem sacerdotij Christi ponit in eo, quod iugiter
sacrificiū Eucharistie offertur: *Per pes, inquit, est hoc sacri-
ficiū, & semper permanens holocaustum.* Et superius dixerat
interituram esse religionem, si corpus Domini in Eucharistia
manducando consumeretur, quia nulla superesset victima,
sine qua religio esse non potest.

EUSEBIUS Cæsariensis in s.lib.demonstrat. Euangeli.cap.
3. *Et sane, inquit, oraculi exitus admirabilis ei, qui contempletur, quemadmodum Salvator noster IESVS, qui est Christus
Dei, ipsius Melchisedech ritu, ea que ad sacerdotium in homi-
nibus gerendum spectant, per suos ministros perficiat. Nam
quemadmodum ille, qui sacerdos gentium erat, nusquam vide-
tur sacrificiis corporalibus functus; sed vino solo & pane, dum
ip̄si Abrahā benedicit: ita sane primus ipse Salvator, ac Dominus
noster, deinde qui ab eo profecti sunt sacerdotes, in omnibus
gentibus*

gentibus spirituale secundum Ecclesiasticas sanctiones sacerdotij munus obeuentes. Vino ac pane corporis illius, & salutaria sanguinis mysteria representant; quæ sanè mysteria Melchisedech tanto antè Spiritu diuino cognoverat, & rerum futurorum imaginibus vissus fuerat. Et hic vides Melchisedech in sacrificio solo pane, & vino usum: & tum Christum, tum eius Ministros toto orbe terrarum in specie panis & vini sacramentum offerre, & hoc modo perpetuari, (vt sic loquar) sacramentum Christi secundum ordinem Melchisedech.

S. AMBROSIUS lib. 5. de Sacramentis, cap. 1. Cognovimus, inquit, Sacramentorum istorum figuram Abraham temporibus praecessisse, quando obtulit sacrificium S. Melchisedech. Eiusmodi: *Diximus quod in altari constituantur calix, & panis, in calice mittitur vinum: & quid aliud? aqua. Sed tu mihi dicis: Quomodo ergo Melchisedech panem, & vinum obtulit? quid si in uita admissio aquæ? Vide similia lib. 4. de Sacramentis, cap. 3, & 6. & de initiandis mysteriis, cap. 8. Idem, seu quicunq; fuit auctor, in cap. 5. ad Hebr. exponens illud: *Tu es sacerdos in eternum, &c. Constat, inquit, pecudum victimas peritisse, quæ fuerunt in ordine Aaron: sed manere Melchisedech institutum, quod ut orbe terrarum in Sacramentorum erogatione celebratur.**

S. EPIPHANIUS hæresi 55. quæ est Melchisedecianorum, docet sacerdotium Aaronicum translatum esse per Christum ad sacerdotium Melchisedech: *Quod sanè, inquit, nunc sit in Ecclesia à Christo, & hucusque, dum non amplius semper secundum successionem eligitur, sed forma iuxta virtutem qualitur.*

S. HIERONYMVS in epist. ad Marcellam, vt migreret Bethlehem: *Recurre, inquit, ad Genesim, & Melchisedech Regem Salem huius principem inuenies civitatis, qui iam tunc in typo Christi panem, & vinum obtulit, & mysterium Christianum in Salvatoris sanguine, & corpore dedicauit. Et in epistola ad Euagrium de Melchisedech, scribit ex sententia antiquissimum Patrum, Irenæi, Hippolyti, Eusebij tum Cæsariensis, tum Emilieni, Apollinarij, & Eustathij, ordinem Melchisedech in eo consistere, quod ipse non immolauerit cruentas victimas, sed pane, & vini simplici, puroque sacrificio Christi dedicauerit Sacramentum. Idem in questionibus in Genesim, explicans cap. 14. Mysterium, inquit, nostrum in verbis dinis significatur, nequaquam per Aaron irrationalibus sim-*

mis immolandis, sed oblatio pane, & vino, id est, corpore, & sanguine Domini Iesu. Idem in commentario Matth. 22. in fine dicit, Melchisedechum pro Abrahamo obtulisse panem, & vinum. & cap. 26. dicit Melchisedechum sacerdotem Dei summi panem, & vinum offerendo præfigurasse mysterium Eucharistiae.

S. Ioannes CHRYSOSTOMVS homil. 35. in Genes. Videns typum, inquit, cogita, oro, & Veritatem. Ethom. 36. Postquam, inquit, & Melchisedech Rex Salem panem, & vinum attrulit (erat enim sacerdos Dei altissimi) ab illo Abraham accepit oblatam.

S. AVGUSTINVS epist. 95. ad Innocentium Papam, quam scribit nomine suo, & aliorum multorum Episcoporum: Melchisedech, inquit, prolatu Sacramento mensa Dominica nouit eternum eius sacerdotium figurare. Hic apertissimis, & paucissimis verbis Augustinus docet oblationem Melchisedech figuram fuisse Eucharistiae, & in Eucharistia offerenda consitere eternitatem sacerdotij Christi. Et lib. 16. de ciuitate Dei, cap. 22. loquens de oblatione Melchisedech: Ibi, inquit, primum apparuit sacrificium, quod nunc a Christianis offertur Deo, toto orbe terrarum, &c. Et lib. 17. cap. 17. & lib. 18. cap. 35. & in Psal. 109. clarissime dicit, sacerdotium Christi perpetuum secundum ordinem Melchisedech esse, id quod nunc in Ecclesia vigeret in oblatione, quæ ad altare fit. Quod idem fuisus persequitur in lib. 1. contra aduers. leg. & prophet. cap. 20. vbi inter alia sic loquitur: Ibi quippe, & hoc dictum est; Iurauit Dominus, & non paenitebit eum, tu es sacerdos in eternum secundum ordinem Melchisedech. Nouerunt qui legunt, quid protulerit Melchisedech, quando benedixit Abraham; & iam sunt participes eius: Vident tale sacrificium nunc offerri Deo toto orbe terrarum. Dei autem iuratio, incredulorum est increpatio: & quod Deum non paenitebit, significatio est, quia hoc sacerdotium non mutabit, mutavit quippe sacerdotium secundum ordinem Aaron. Denique serm. II. de Sanctis, qui est quartus de Innocentibus, tractans de reliquiis Martyrum, quæ sub altaris requiescunt: Quid reuerentius, inquit, quid honorabilius dicitur, quam sub illa arae requiescere in qua Deo sacrificium celebratur, in qua offeruntur hostiae, in qua Dominus est sacerdos, sicut scriptum est; Tu es sacerdos in eternum secundum ordinem Melchisedech?

THEO.

THEODORETVS in commentario Psal.109. Inuenimus, inquit, Melchisedech sacerdotem, & Regem esse, & afferentem Deo non sacrificia ratione carentia, sed panem, & vinum. Et infra: Sacerdos nunc est Christus non ipse aliquid offerens, sed Vocatur caput eorum, qui offerunt, quodquidem corpus suum Ecclesiam vocat. Et supra iam dixerat Christum exossum esse sacerdotium secundum ordinem Melchisedech in cena uissima, quando panem, & vinum consecravit. Vide eundem quæst.63. in Gen.

S. LEO I. serm.2. de anniversario assumptionis suæ ad Pontificatum: Tu es, inquit, sacerdos in eternum secundum ordinem Melchisedech, hoc est, non secundum ordinem Aaron, cuius sacerdotum per propaginem sui seminis currens temporis ministerij fuit, & cum Veteris Testamenti lege cessauit; sed secundum ordinem Melchisedech, in quo aeterni Pontificis forma præcessit. Denique cum huius diuini sacerdotij Sacramentum etiam ad humanas peruenit functiones, non per generationum tramitem currit, nec quod caro, & sanguis creantur, eligitur; sed cessante priuilegio patrum, & familiæ arum ordinis prætermisso eos rectores Ecclesia accipit, quos Spiritus sanctus preparauit.

EVSEBIUS Emissenus, seu quicunque fuit auctor, serm. de Paschate: Melchisedech, inquit, oblatione panis, & vinum (nimis quod in Eucaristia celebratur) Christi sacrificia figurauit. Et antea dixerat, perpetuam esse futuram in Ecclesia hanc oblationem.

ARNOBIVS in Psalm.109. Christus, inquit, per mysterium panis, & vini factus est sacerdos in eternum.

EVCHERIVS lib.2.cap.18.in Genes. Melchisedech, inquit, sacerdos Dei summi, panem, & vinum in sacrificium offerens. Et infra: Sine aliqua sacerdotali genealogia, Christus homo existit ex hominibus, & potè non ex tribu Leui, sed ex tribu Iuda, ex quatribus nihil de sacerdotali præcepto accepit; sed propter mysterium Sacramenti, quod Christianis celebrare præcepit, & non secundum Aaron pecudum victimas, sacrificationem panis & vini, id est, corporis & sanguinis eius Sacramentum in sacrificium offeramus.

PRIMASIVS in commentario cap.5.epistolæ ad Hebreos Quare secundum ordinem Melchisedech, & non secundum ordinem

anem Aaron, dicitur existere sacerdos, diversa causa existunt: Et prima quidem est, quia Melchisedech secundum legam mandata non fuit sacerdos, sed secundum cuiusdam singularis sacerdotij dignitatem, panem offerens Deo, non brutorum animalium sanguinem: in cuius ordine sacerdotij Christus factus est sacerdos, non temporalis, sed aeternus; nec offerens victimas legales, sed in istar illius panem, Et vinum, carnem videlicet, Et sanguinem suum. Et infra: Vnde pater sacrificium pecudum perisse, quod fuit ordinis Aaron: Et illud manere potius, quod fuit ordinis Melchisedech, quia Christus corroborauit, Et Ecclesiam tenerer docuit.

CASSIODORVS in Psal. 109. Quem ordinem, inquit, Melchisedech per mysticam similitudinem iustissimus Rex instituit, quando Domino panis, Et vini fractus obitulit. Constat enim pecudum victimas perisse, qua fuerunt ordinis Aaron: Et Melchisedech manere potius institutum, quod toto orbe in sacramentorum ergatione celebratur.

REMIGIVS Antiochenensis, & EUTHYMIVS Zigabenus in eundem Psal. 109. non dissimilia scribunt.

IOANNES Damascenus libro 4. de fide, cap. 14. Mensa illa (Melchisedech) mysticam hanc adumbrabat, quemadmodum Et sacerdos ille veri Pontificis Christi figuram, Et imaginem praeferebat.

OECVMENIVS in commentario cap. 5. epistolæ ad Hebr. Melchisedech, inquit, fuit primus, quis hostiam sine sanguine, panem, inquam, Et vinum obtulit. Et infra: Non ad ipsam, inquit, tantum, que à Deo semel facta est, hostiam Et oblationem dixit, in aeternum: sed ad nostri temporis sacerdotes insipientes, per quos Christus, Et sacrificat, Et sacrificatur, quique en in mystico illo coniunctio, ac cena sacerdotij huins tradidit formulam.

THEOPHYLACTVS in cap. 5. ad Hebr. explicans illud: Tunc sacerdos in aeternum, Et cetera. Apertissime, inquit, de Christo dictum id esse constat. Hic enim Et solus Melchisedech, in morem illius pane Et vino sacrificabat. Et infra: In aeternum dixit, quia quotidie offertur, in perpetuum offertur per Dei ministros oblationem, Christum Dominum, Et Pontificem habens, Et sacrificium, qui se ipsum nostri ob gratiam sanctificat, si angst, Et tribuit.

ANSEL-

ANSELMVS in cap.5.ad Hebr. Tu es sacerdos; inquit, id est, *sacra dans perte, & pertuos in aeternum, id est, quam dura- rabit hoc seculum, quia non transibit sacerdotium Christi, si aliud succedat, sicut transiit Leuiticum.*

Ad hæc testimonia, quæ mirum est si non sufficientia do- uorum istorum hominum audaciam comprimentam, acc- dant etiam testimonia veterum Hebraeorum, quæ recitauit in Bereschit Rabba. Nam inter alia habentur hec verba R. So- muel in cap.14. Genes. *Actus sacerdotij tradidit: erat enim ipse sacrificans panem, & vinum Deo sancto, & benedicto.* Ibidem R. Phinees in cap.28. Numer. Tempore Meſſie omnia sacrificia ceſſabunt, sed sacrificium panis, & vini non ceſſabit, sic dictum est Genes.14. & Melchisedeck Rex Salem protulit panem, & vinum. Melchisedeck enim, id est, Rex Meſſias exciperet a teſſe- tione ſacrificiorum sacrificiū panis, & vini, ſicut dicitur Pſal- 110. *Tu es sacerdos in aeternum secundum ordinē Melchisedeck.*

Supereft, vt videamus quid aduersarij contra noſtrum au- gumentum, & pro ſua ſolutione obiiciant. PRIMO igitur Cal- uinus lib.4. Instit. cap.18. §.2. obiicit ſic: *Perperam trahunt a panem, & vīnum illa verba;* Et erat sacerdos Dei altissimi, quæ Paulus ad benedictionem refert. Nam Hebr.7. colligit eum preſtantiam, quia minor benedicitur à maiore.

RESPONDEO; Falso eft illa verba: *Et erat sacerdos Dei altissimi,* à Paulo ad benedictionem referti: illa enim verbis Paulus ne citat quidem, ſed ſolum breuiter, & verbis ſuifficit, Melchisedeck Regem Salem ſacerdotem Dei ſummi occurrifce Abrahæ reuertenti à cæde Regū, eiq; benedixiſſe que veriſſima ſunt, ſed non inde ſequitur, illa verba: *Et erat sacer- dos Dei altissimi,* in textu Mosis coniungēda eſſe cum leque- titibus: *Et benedixit;* & non potius cum præcedentibus: *Pro- tulit panem, & vīnum.* Quod autem Apoſtolus ſubiicit, mino- rem à maiore benedici, non probat Melchisedeck ſacerdo- tem Dei fuiffe, ſed ſacerdotem Abrahamo maiorem, ut nos ſuprā deduximus.

SECUNDO Caluinus ibidem obiicit hoc modo: *Quis oblatio Melchisedeck ſacrificij Missalis figura eſſet, an Apo- ſtoli, obſcro, qui minima quaque excutit, rem adeo ſeriam, & grauem fuiffe oblitus?*

RESPONDEO; Caufa cur Apoſtoli non meminet ſacrifi- cij panis & vini, primaria notiſſima eſt: quia videlicet ita pro-

propositum eius non faciebat. Volebat enim Apostolus ex Melchisedech ostendere Christi excellentiam supra Leuiticos sacerdotes: Hebræi enim ad quos ipse scribit, valde se effebant ad sacerdotium Aaronicum. Itaque B. Paulus adducit in medium, quod Melchisedech, secundum cuius ordinem Christus Pontifex erat, benedixerit Abrahæ, & in eo Aaroni, & proinde maior fuerit Aarone. Item quod decimas accepit ab Abrahamo, & in eo ab Aarone, qui tunc in lùbis Abrahæ erat, & per hoc maior fuerit Aarone; summus enim Pontifex ab inferioribus sacerdotibus decimas accipit. Denique quod Melchisedech fuerit quodammodo aeternus, cum nec ortus, nec interitus eius in Scripturis describatur: que omnia ad excellentiam Christi pertinent, & ideo commemoranda fuerunt. Quod autem obtulerit panem, & vinum, non perspicue ad excellentiam facit, neq; Melchisedech, neq; ipsius Christi, & idcirco non mirum, si fuerit omissum.

ACCEDEDIT præterea quod Apostolus dedita opera omisit oblationem panis, & vini, ne cogeretur explicare mysterium Eucharistiæ, quod altius erat, quam ut ab illis capi tunc posset. Sic enim ipse Paulus dicit, cap. 5. *De quo (Melchisedech) grandis nobis sermo, & ininterpretabilis ad dicendum, quoniam imbecilles facti estis ad audiendum.* Et sanè cum Apostolus omnia planè exposuerit, quæ de Melchisedech dicuntur in Genesi, excepta oblatione panis, & vini, non videtur posse negari, quin per sermonem ininterpretabilem, cui non erant idonei Hebræi, intelligi debeat mysterium Eucharistiæ.

ADDE, quod veteres Græci, ut Hieronymus refert in epistola ad Euagrium, dicebant Paulum omississe quoddam Sacramentum Melchisedech, & hoc vocasse sermonem ininterpretabilem, quia scribebat Iudæis infidelibus: constat autem Sacramentum, quod non poterat infidelibus prodi, vix aliud fuisse quam Eucharistiæ.

Neq; his repugnat quod Chrysostomus, & Theophylactus in argumento huius epistolæ volunt, eam scriptam esse Iudeis fidelibus. Nam scripta fuit utrisque, vel certè ita scripta fuit fidelibus, ut ab illis communicari deberet etiam cum infidelibus: nam idcirco in magna parte epistolæ multum Apostolus laborat, ut probet Christum esse Filium Dei, & unicum orbiter doctorem.

Rrr

Kemni-

Kemnitius loco citato pagina 750. postquam ex textu Hebreo perperam efficere conatus est, Melchisedech non oblisce Deo sacrificium panis, & vini, qua supra refutatur, addit, etiam si constaret Melchisedech obtulisse Deo sacrificium prædictum, tamen non posse inde effici, CHRISTUS obtulisse simile sacrificium. Id quod probat dupli argumento.

PRIMVM est huiusmodi, quod erit ordine argumentorum TERTIVM: *Ex figuris non sunt fabricanda dogmata in Scripturis ea figura clare explicitur. Porro David explicat quidem Melchisedech fuisse Christi figuram, cum dicit Psalm. 110. Tu es sacerdos in aeternum secundum ordinem Melchisedech; sed non explicat in quo consistat illa similitudo inter Melchisedech, & Christum: Apostolus autem Hebr. 5 & 7. explicat in quo consistat, & multa dicit, sed non attingit oblationem panis, & vini. Non igitur affirmandum est Melchisedech pro Christi gesisse cum panem, & vinum in sacrificium献于 Deo.*

RESPONDEO; Ex figuris dogmata fabricari possunt, quando ex Scripturis iuxta communem Patrum consensem intellectis colligitur explicatio. Non enim necesse est, ut semper Scriptura apertissime loquatur, sed satis est, si ita loquatur, communem Patrum interpretationem sequuntur, sententiam eius assequamur: alioqui paucissima, ac ferè nulla essent dogmata certa in Ecclesia. Iam verò Scriptura in Psal. 109. secundum Hebr. 110. testatur Christum esse sacerdotem secundum ordinem Melchisedech, quod idem saepius repetit. Apostolus ad Hebreos: in quo autem consistat iste ordo Melchisedech, Scriptura aperte non explicat. Paulus enim, ut diximus, non tractat quis fuerit ordo Melchisedech, sed solum ostendit excellentiam Christi supra Aaronem. Sed licet Scriptura non aperte dicat in quo consistat ordo Melchisedech, & figura sacerdotij Christi, tamen ita insinuat & indicat, ut Parvus omnes summo consensu in eandem expositionem incidat, ut supra ostendimus.

Et PRAETEREA ratio manifestè docet, eam esse veram expositionem. Nam si Christus est sacerdos secundum ordinem Melchisedech; ergo debet in sacerdotio conuenire can. Melchisedech, hoc est, in eo quod est proprium sacerdotio Melchisedech: nihil autem est proprium illius sacerdotij, nisi

forma talis sacrificij. Nam quod Melchisedech benedixerit, & quod decimas acceperit, non est proprium illius sacerdotij, sed commune etiam cum sacerdotio Leuitico. Quod Melchisedech non fuerit *vnetus* oleo sensibili, nec successerit alteri, nec ei alius successerit, non est proprium Melchisedech, sed commune cum Abel, & cum aliis nonnullis. Denique, quod non scribatur eius genealogia, & inde sit typus aeternitatis sacerdotij Christi, praeterquam quod est quid extrinsecum ad sacerdotium, non est proprium Melchisedech, sed commune cum Iob, Helia, & aliis, qui & sacerdotes erant, & non describitur eorum genealogia, ut Epiphanius ostendit hæres. At panem, & vinum offerre est proprium Melchisedech, & ad sacerdotium maximè pertinet, cum sit proprius eius actus. Nulla igitur dubitatio remanet de explicatione huic figuræ; quanquam apud prudentes Christianos etiam in hac ratione sufficere debuisse tot Patrum auctoritas, cum nullus contra proferri possit, qui id neget.

QVARTVM argumentū, quod est **SECUNDVM** Kemnitij, contra hanc ipsam solutionem pugnat. Sic igitur ille loquitur: *Typus sacerdotij Melchisedech consistit in his, que non communia habet cum sacerdotio Aarónico, sed in quibus discernuntur Melchisedech, & Aaron. Sed sacrificium panis, & vini quotidianum fuit in sacerdotio Aarónico, Exod. 29. Num. 28.*

RSPONDEO PRIMVM; In sacerdotio Aarónico erat quidem sacrificium panis, & vini, sed ut pars quædam, & quasi condimentum alterius sacrificij; non autem ut sacrificium principale: nam in iisdem locis Scripturæ iubentur offerri agni, aut vituli, & simul cum eis similia, & libamentum. At Melchisedech, panem, & vinum per se in sacrificium obtulit. **DEINDE** panes, qui offerebantur in sacrificio Aarónico cum animalibus, ut diximus, semper conspergebantur oleo, & ut plurimum inde siebant lagana. At sacrificium Melchisedech erat simplex panis. **DENIQUE** posset etiam dici, differentiam inter sacerdotia illa hanc fuisse, quod Aaron offerebat sacrificia omnium generum, id est, tam cruenta, quam incruenta. At Melchisedech vtebatur solo incruento, puro, ac simplici sacrificio, ut ex Hieronymo, Eusebio, & omnibus Patribus supra citatis docuimus.

SED contra hanc solutionem est **QVINTVM** argumentum. Nam si Melchisedechi sacerdotium hoc differt ab Aarónico,

Rr 2 **quod**

quod in illo nihil cruenti sacrificabatur: sequitur Christum non posse dici sacerdotem secundum ordinem Melchisedech, siquidem præcipuum Christi sacrificium cruentum fuit, nimirum sacrificium crucis.

R E S P O N D E O ; Sacrificiū crucis, si per se consideretur, non est secundum ordinem Aaron, nec secundum ordinem Melchisedech. Quod non sit secundum ordinem Aaron, censum fidelibus esse debet: nam Christus non erat sacerdos secundum ordinem Aaron, vt Apostolus aperte docet ad Hebræos 7. & patet etiam manifestissimè, quia non erat de tribu Leui, sed de tribu Iuda. Quomodo ergo sacerdos non secundum ordinem Aaron, sacrificium Aaronicum obtulit? **D E I N D E** sacrificium crucis est sacrificium omnium perfectissimum, & ipso etiam sacrificio Missæ præstantius, quoniam distinguntur. At quis ferat, vt dicatur sacrificium Aaronicum præstantius omnibus sacrificiis; & ipsa etiam Missa quæ est secundum ordinem Melchisedech? **P R A E T E R Q U A D R U M** Apostolus ad Hebr. 7. dissertis verbis docet, sacrificium Aaronicum imperfectum fuisse, nec potuisse consumare sacrificios. At crucis sacrificium perfectissimum fuit, & consummatus in perpetuum sanctificatos, vt ibidem dicitur: non igitur sacrificium crucis ad ordinem Aaronis pertinere potest. **D I C U M** sacrificium Aaronicum duas conditiones necessariæ requirit: alteram ut sit cruentum, alteram ut sit typicum, scilicet præsentatiuum. Sacrificium autem crucis, et si cruentum fuit, tamen non fuit typicum: nec enim opus fuit typis, ybi ipsa veritas aderat.

Ex qua ratione colligitur etiam non fuisse sacrificium crucis, si per se consideretur, secundum ordinem Melchisedech. Nam sacrificium Melchisedechi fuit typicum, sed incruentum: vnde conueniebat cum Aaronico, in eo, quod virum erat typicum; immò eiusdem rei typus, seu figura, id est, personis Christi; sed differebant in specie typorum, quod typus Aaronicus erat cruentus, vt in forma animalium, Melchisedechi autem erat incruentus, & in forma panis. Ex quo sequitur ratione sacrificij crucis Christum non esse sacerdotem, nec secundum ordinem Melchisedech, nec secundum ordinem Aaron, quia non obtulit se in cruce sub forma panis, nec sub forma agni, aut vituli, sed sub ipsa sua humana forma. Et quo rursum sequitur, Christum non posse dici sacerdotem secundum

cundum ordinem Melchisedech, ut tamen in Scripturis pa-
sim dicitur, nisi sacrificium instituerit, vel obtulerit sub for-
ma panis: quemadmodum non potest dici sacerdos secun-
dum ordinem Aaron, quia non instituit sacrificium sui ipsius
sub forma vituli, aut agni, aut alicuius alterius typi cruenti
secundum ritum Aaronicum. Nam agnum Paschalem, ut di-
cimus, non obtulit secundum ritum Aaronicum; neque ipse
instituit, sed potius abrogauit.

DICES; Si Christus obtulit sacrificium cruentum, etiam si
non obtulerit illud iuxta ordinem Melchisedech, tamen ipsum
obtulisse tale sacrificium impedit, quod minus possit Christus
appellari sacerdos secundum ordinem Melchisedech, cum
proprium sit huius ordinis non habere sacrificium ullum
cruentum.

RESPONDEO; Christus dicitur sacerdos secundum ordi-
nem Melchisedech, non quomodounque, sed in æternum,
id est, respectu eius sacrificij, quod in æternum duraturum, id
est, perpetuo frequentandum erat, abrogatis sacrificiis lega-
libus; & quod erat futurum proprium sacrificium Christiana-
re religionis. Et quia Christus non instituit, neque obtulit
sacrificium perpetuo celebrandum, & proprium religionis
sua, nisi incruentum, ideo verè ac propriè est sacerdos secun-
dum ordinem Melchisedech. Vbi tamen illud est OBSER-
VANDVM, quod licet Christus non fuerit sacerdos secundum
ordinem Melchisedech ratione sacrificij crucis, sed solum ra-
tione sacrificij Eucharistiæ, tamen sacrificium crucis dici po-
test secundum ordinem Melchisedech ratione ipsius sacerdo-
tis Christi, à quo offerebatur: ipse enim absolute sacerdos erat
secundum ordinem Melchisedech. Quare Apostolus ad He-
breos 5. etiam in ipsa cruce Christum sacerdotem vocat se-
cundum ordinem Melchisedech.

SEXTVM argumentum sumit Matthias Illyricus in Apo-
logia Confessionis Antuerpiensis, cap. 15. à dissimilitudine sa-
crificij Melchisedech, & nostræ Missæ. Melchisedech enim, si
quid obtulit, panem & vinum obtulit. At in Eucharistia non
maner panis, & vinum, sed sola accidentia, vt Catholici ipsi
docent.

RESPONDEO; Sacrificium Missæ est verè secundum ordi-
nem Melchisedech, tum quia est incruentum; id enim erat
proprium sacrificij Melchisedech: tum etiā quia Missa Chri-

stum repræsentat in specie panis, & vini, vt etiam illum repræsentabat sacrificium Melchisedech, atque ita in symbolo exteriore planè conueniunt. Quod autem substantia interior sit diuersa, non refert, quia, vt ostendimus suprà, significatio, seu repræsentatio in accidentibus, non in substantia est. Adodo, quod necessariò substantia sacrificij Missæ debuit esse ducetur à sacrificio Melchisedech, cùm illud præstantius, accuuius esse debuerit, in quo ipsa veritas cum symbolo, qua illud, in quo solum symbolum continetur.

S E P T I M V M argumentum sumunt ex Patribus. Nam Petrus Martyr in cap. 5. primæ ad Cor. probat Melchisedech non obtulisse Deo panem, & vinum, quia R. Salomon in capitulo Genes. & Ambrosius in libris de Sacramentis, & Augustinus in quæstionibus veteris, ac noui Testamenti, dicunt a Melchisedech panem, & vinum datum esse Abrahamo. In eandem sententiā citat Kemnitius loco citato Iosephum, & Chrysostomum.

SED hæc loca nihil omnino efficiunt. Nam IN PRIMIS R. Salomon non modò Hebræus est, & nullo modo confertus cum tot sanctis Patribus, quos citauimus, sed etiam apertissimus hostis Christianæ religionis. PRAETEREA ipse item indicat, vt etiā Petrus Martyr fatetur, oblationem illam Melchisedech significasse futurum aliquando, vt in Hierusalem offerretur sacrificium panis, & vini. At quomodo sacrificium futurum significare poterat oblatio illa, si erat tantum prophanum conuiuum, & non potius conuiuum sacrum, ex participatione nimis rei Deo prius oblata? Itaq; R. Salomon, licet dicat panem, & vinum prolatum à Melchisedech in refectionem Abrahæ & sociorum suis, non tamen negat, immò subindicat prius Deo fuisse oblatum. Quod aperitum docent Rabini antiquiores, vt iam ostendimus.

S. Ambrosius totus est noster, vt supra demonstratum est. ideo fortassis Petrus Martyr, vt est in huiusmodi rebus certum librum & caput noluit annotare.

Locus ex Augustino citatus, neque Augustini est, neque aduersariis facit, sed pro nobis. Auctor enim illarum quæstionum multos habet errores, qui ab Augustino refelluntur, & in primis in illa ipsa quæst. 109. quam pro se Martyr adduxit, contédit ille auctor Melchisedechum esse Spiritum sanctum, quem errorem ex professio refellit Hieronymus in epistola ad Eu-

Euagrium de Melchisedech. Quod autem ille auctor, qui cunque fuerit, de oblatione Melchisedech scribit, pro nobis facit contra aduersarios: dicit enim Melchisedechum obtulisse Abraham o Eucharistiam corporis, & sanguinis Domini. Ex quo intelligimus, illi auctori non fuisse commune, & prophanum conuiuum, quod exhibuit Melchisedech Abrahæ, sed sacrum typum Eucharistiae, quod nunc aduersarij pertinaciter negant.

Porrò Iosephus quem citat Kemnitius, scribit panem illum datum Abrahæ, quod non negamus, sed non negat prius Deo fuisse oblatum, quod nos affirmamus.

Denique Chrysostomus noster est, ut suprà est demonstratum.

O C T A V U M argumentum oppugnat alteram partem nostrationis, ductam ab æternitate sacerdotij secundum ordinem Melchisedech. Est autem argumentum tale: Ut Christus sit sacerdos in æternum, non necesse habet quotidie per ministros offerre; non igitur ratio illa concludit. Antecedens probat Kemnitius in 2. parte Examinis, pag. 742. ubi demonstrat ex Apostolo Hebr. 7. & 9. negatiuè, & affirmatiuè, ut ipse loquitur, quemadmodum sit Christus, aut non sit sacerdos in æternum. Ac **P R I M U M** dicit non esse sacerdotem in æternum, quia sepius offerat seipsum; id enim expressè Paulus non semel repetit. **D E I N D E** addit ob quinque causas dici Christum sacerdotem in æternum. **P R I M A** est, quia viuat in æternum. **S E C U N D A**, quia virtus unica oblationis eius in sempiternum duret, & efficax sit. **T E R T I A**, quia semper in coelo intercedat pro nobis. **Q U A R T A**, quia per ipsum ut sacerdotem, habeamus accessum ad Patrem. **Q U I N T A**, quia in perpetuum saluare possit, & saluet qui per ipsum ad Deum accedunt.

R E S P O N D E O; Quod attinet ad partem huius argumenti negatiuam, cum Paulus dicit non fuisse opus, ut Christus sepius offerret; apertissime loquitur de cruenta oblatione, quæ sufficientissima, immò infiniti precij, & valoris fuit: certe oblationes repetebantur, & repetuntur, quia finiti sunt valoris. Quod autem ad æternum sacerdotium Christi necessitatem, ut sepius offerat per se, vel per suos ministros, non quidem cruentè, sed aliquo alio modo, idem Paulus docet Hebræ 8. ut sanctus Thomas in commentario præclarè exponit. Cum enim Apostolus dixisset, Christum esse Pontificem, &

ministrum sanctorum, & tabernaculi, quod fixit Deus, & non homo, id est, esse Pontificem Ecclesiae, non Synagoge, subiungit: *Omnis Pontifex ad offerendum munera, & hostias constituuntur, unde necesse est, & hunc habere aliquid, quod offerat.* Vbi vides Paulum per necessariam consequentiam cogere, debere Christum, si verè est Pontifex, habere aliquid quod offerat, & consequenter debere offerre, quia omnis Pontifex constituitur ad offerendum. Quare secundum Pauli sententiam, Christus non est Pontifex in æternum, nisi assidue aliquid offerat, nec satis est, quod semel cruentè obrulerit hostiū. Subiungit postea idem Apostolus, declarans victimam, quam nunc assidue Christus offert, non esse aliquid terrenum, ut oves, & boues, sed aliquid coeleste, nimis rursum sacram Eucharistiam: *Si ergo, inquit, esset super terram, nec esset sacerdos, cum essent qui offerrent secundum legem munera, qui exemplari, & sombra deseruiunt cœlestium.* Quorum verborum hæc est sententia: *Si hostia immolanda esset super terram, id est, si esset aliquid terrenum, & mortale, ut oves, & boues, &c.* Christus non esset sacerdos, quia non esset villa necessitas noui sacerdotij, cùm satis multi sine ipso secundum legem eiusmodi munera terrena assidue offerant. Deinde pergit Paulus, ac ostendit, Christum esse Pontificem melius Testamenti, quam antiquum fuerit, ex quo sequitur offerre nunc meliores hostias, quam antiquæ illæ fuerint.

Atque hinc etiam perspici poterit, quinque illas causas, quas attulit Kemnitius, non sufficienter ostendere, cur Christus dicatur sacerdos in æternum. PRIMA illa, quia vivit in æternum; non est sufficiens. Nam requiritur quidem vita æterna, in eo, qui debet sacerdotium æternum habere, sed non sufficit: alioqui omnes Leuitici sacerdotes post resurrectionem dicerentur sacerdotes in æternum, quia habuerunt sacerdotium, & viuent in æternum. Requiritur igitur, viuentis fungatur sacerdotio in æternum. Quemadmodum non potest aliquis rectè dici, fuisse Rex per 30. annos, si nec regnauerit, nec regnare potuerit, nisi per unum diem. Id quod maximè locum habet in sententia aduersariorum, qui estimant sacerdotium seu ministerium Ecclesiasticum, cilium officium. Denique id apertissimè beatus Paulus querit, ut ostendimus, cùm ait, oportere Christum, si est Pontifex, habere aliquid quod offerat. Paulus autem Hebrei 7.

ibi ponit istam causam Kemnitij, cùm ait: *Christus autem, eò quod maneat in æternum, perpetuum habet sacerdotium*: non probat idè solùm Christum esse æternum sacerdotem, quia manet in æternum; sed probat ex eo, quod manet in æternum, posse illum perpetuò fungi sacerdotio, nec esse opus, ut quis illi succedat; sicut in sacerdotio Leuitico opus erat continua successione, quia nullus eorum poterat perpetuò ministrire, cùm morte prohiberentur permanere.

S E C V N D A causa, quòd virtus oblationis crucis perpetua sit, non etiam est sufficiens. Illa enim ostendit, effectum sacrificij crucis esse perpetuum, & proinde impropriè ipsum etiam sacrificium posse dici perpetuum. Propriè tamen non dicitur sacrificium æternum, quod semel factum est, nec dicitur æternum sacerdotium, cùm non iugiter sacrificatur: alioqui sacerdotium, & sacrificium Noë, æterna dici possent, quia (vt colligitur ex cap. 8. Genes.) effectus sacrificij oblatiæ Noë post diluvium, semper manet, & manebit: impetravit enim, ne iterum diluvium aquæ rediret super terram. Par ratione Christi nativitas ex matre, passio, & mors, dici possent æterna, & Christus dici posset semper nasci, pati, & mori, quia effectus horum omnium semper manet.

T E R T I A ratio, quòd Christus in cœlo semper intercedat pro nobis, aut non probat illum esse sacerdotem, aut probat illum nunc per ministros offerre. Nam si volunt aduersarij Christum intercedere per solam orationem, non habent inde illum esse propriè sacerdotem: nam quilibet homo, quantumvis laicus, potest pro alio per orationem intercedere. Si verò contendant illum intercedere, vt sacerdotem, id est, mediante oblatione victimæ: tum necesse est Christum semper offerre, & proinde Eucharistiæ esse sacrificium: quod à Christo per ministerium humanum Deo iugiter offeratur.

D I C E N T, Christum offerre seipsum in cœlo, dum passionem suam assiduè Patri representat, & per eam nos reconciliat. Hoc enim viderut sentire Caluinus lib. 4. Institut. cap. 18. §. 2. vbi dicit, non esse amplius in terris ullum sacerdotium, cùm sit translatum in cœlum, Christo ibi in æternum sacerdoteciente.

R E S P O N D E O; Aut volunt oblationem, quæ fit in cœlo, esse verum ac propriè dictum sacrificium; aut solùm impropriè, & figuratè. Si primum, plurima sequentur contra ad-

Rrr 5 uersa

uersarios, & aliqua eorum etiam contra veritatem. PRIMO, religionem, ac legem Christianam non esse amplius interris, sed translatam esse in cœlum: nam translato sacerdoto, necesse est ut etiam legis translatio fiat. Hebræ. 7. SECUNDО, in cœlo non esse nudam veritatem, sed umbras etiam, & figuras, ac cæremonias: nam omnia sacrificia propriè dicta debent esse repræsentatiua sacrificij crucis, & cæremonia quædam religionis. TERTIO, oportebit aduersarios concedere, repeti saepius oblationem Christi, quod illi nullo modo concedere volunt. Si secundum, tum necesse erit confitit Christi verum sacrificium in terris offerri, quod nos contendimus, aut certè Christum non esse verè, ac propriè sacerdotem, quod est absurdissimum, & contra manifestas Scripturas. Id autem sequi, perspicuum est, quia non potest esse verè, ac propriè sacerdos, qui sacrificium verum, ac proprium offerre non potest.

QUARTA Kemnitij ratio similis est superiori: perindeā est Christum sacerdotem pro nobis intercedere, quæ erat tercia ratio; & nos per sacerdotem Christum aditum habere a Patrem, quæ erat quarta.

QVINTA ratio, quodd saluare in perpetuum posuit, probat eum Saluatorem esse, non autem sacerdotem. Neque hæc ratio dissimilis est secundæ ac tertiae, proinde eodem modo refellitur. Quare non probauit Kemnitius Christum dici posse æternum Sacerdotem sine oblatione victimæ per Ecclesiæ Ministros.

CAPVT SEPTIMVM.

Probatur sacrificium Missæ ex figura Agni Paschalis.

SLETERVM testimonium pro sacrificio Missæ mitur ex lib. Exod. cap. 12. & similibus locis, videtur agitur de Agno Paschali. Est autem hoc argumentum: Celebratio Agni Paschalis figura etiam expressa celebrationis Eucharistie. Sed illa immolatio quedam erat victimæ Deo oblatæ; ergo celebratio Eucharistie immolatio victimæ Deo oblatæ esse debet, ut figura figura respondeat. Quia vero aliqui, ut Kemnitius, negant propria-